

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Lengyel Gyula*
 Cím: *A budapesti tanárok és tanítók lakás-akciója*
 Forrás: *Pesti Napló*

Byp.
(Hely)

1917
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy *333.32*

Hely

Idő *"1917"*

Személy

Helyszám

A budapesti tanárok és tanítók lakás-akciója

Különböző társadalmi szervezetek próbálkoznak annak a fogas kérdésnek megoldásával, hogyan lehetne háboru után a lakásuzsorát elkerülni és az építkezést fellendíteni. Ha ma nincs Budapesten lakás, az azt jelenti, hogy nem lehet új lakáshoz jutni, de amikor a moratóriumrendeletek elvesztik hatályukat, akkor majd a régi lakásban sem lehet megmaradni, mert a szabad versenyben a lakáskínálat teljes hiánya folytán horribilis lakásdrágulás fog beállani. Ettől különösen félnének a köztisztviselők, kiknek lakbérilletménye az eddigi lakásárhoz képest is aránytalanul csekély volt, úgy hogy lakbérilletményükre mindig jelentékenyen ráfizettek, illetve társadalmi állásuknak egyáltalában meg nem felelő lakásokban húzódtak meg. E megfontolás alapján a „Budapesti Oktatószövetség”, mint Budapest Oktató Személyzete Egyesületeinek koalíciója, nagyszabású lakás-akciót kezdeményezett, mely ha sikerül, nemcsak a fővárosi alkalmazottakat juttatja aránylag olcsó és megfelelő lakáshoz, de lényegesen hozzájárul a budapesti lakáskérdés általános megoldásához is és így a legnagyobbfokú érdeklődést és támogatást érdemli a nagyközönség részéről.

A kezdeményezők a székesfőváros összes alkalmazottait, tehát a közigazgatási és tanítószemélyzetet akarják mint egységes köztisztviselői tábort, autonóm alapon lakásépítkezésre szervezni a székesfővárosi alkalmazottak lakásépítő szövetsége keretében. E szövetségnek az lesz a célja, hogy a székesfővárosi alkalmazottaknak társasházakat és családi házakat építsen teljesen altruista alapon, minden egyéni anyagi érdek kizárásával, az

erre a célra megszerzendő köztisztviselői és jelzálogi kölcsönökből. Az építkezéshez szükséges telkeket a főváros rendelkezésre álló telkeiből reméljük megszerezni, nem ingyen, hanem ellenszolgáltatásul az alkalmazottak, az általuk törlesztéses kölcsönökből jól megépített és jókarban tartott házakat negyven-ötven év múlva átadják a fővárosnak. Hogy a főváros az e célra szükséges telkeket átengedi, az annál is inkább elvárható, mert hiszen más célokra is adott és ad több-kevesebb ellenszolgáltatásért telkeket, saját alkalmazottaival szemben pedig elsőrendű kötelessége, hogy megfelelő lakásról gondoskodik. De át kell engedni a telkeket azért is, mert ennek alapján módjukban lesz az alkalmazottaknak, a háboru után biztosan remélhető nagy drágaság ellenére, a budapesti lakásárakra mérsékiőleg hatni, mert világos, hogy ha a fővárosi alkalmazottak telekjáradékot nem fizetnek és tömegesen, a hatóságok elvárható jóakaratu támogatásával, olcsó köztisztviselői és jelzálogi kölcsönökből építkeznek, az így megépített lakások a magánépítkezés útján kapott lakásoknál jelentékenyen olcsóbbak lesznek. Ha a fővárosi alkalmazottak néhány ezer lakást kiürítenek, akkor a lakáskínálatot jelentékenyen növelik és így közvetve az alkalmazottak lakáskérdésének megoldása az egész fővárosi lakáskérdésnek legalább részben való megoldását jelenti.

Az Oktatószövetség a lakárkérdés ügyében egyelőre a tanítószemélyzethez kérdőíveket bocsátott ki, melyek alapján összeállított statisztika érdekes tanulságokat nyújt. Kitűnik ebből a statisztikából, hogy noha a fővárosi tanító és tanár általában két-három szobás lakásban húzódik meg, lakbérilletményére mégis annak mintegy husz százalékát nyomoruságos fizetéséből ráfizeti, de — mint a kérdőívek mondják — hajlandó lenne lakbérilletményének felét is ráfizetni, csak hogy valamennyire megfelelő lakáshoz jusson. Ez a szám mutatja a legnagyobb kulturnyomoruságot, azt a kielégítetlen vágyat, hogy a tanító otthonában egy kis kényelmet találjon. Mert nem reflektálnak, a

kérdőívek szerint, nagyobb, hanem inkább rendeztebb, levegősebb lakásokra. Ugyanis a tényleg lakott 1379 szoba helyett csak 1216 szobára tartanak igényt, vagyis az összeírottak számát tekintve, általában ismét nem többre, mint három szobás lakásra, már pedig a fizetési szabályrendelet a természetben adott lakásoknál csak az óvónők részére állapít meg két szobás, de azon felül három-négy-öt szobás lakást ir elő.

Az oktatószemélyzetnek a kérdőívekből megállapított nagy lakásínsége és áldozatkészsége, mely egész bizonyosan épp úgy megvan a közigazgatási személyzetnél is, adja ennek a lakásakciónak, minden eddigi más lakásmozgalommal szemben a reális alapot. A főváros hatezer-hétezer főnyi személyzetéből már kétezernyi is oly csoportot alkot, mely köztisztviselői minőségénél fogva lekötött illetményeiben óriási tőkét képvisel, társadalmi helyzeténél fogva pedig leginkább és legtöbb joggal számíthat úgy a főváros, mint az állami hatóságok anyagi és erkölcsi támogatására.

Minden tényezőnek, mely a budapesti lakásnyomoruság megoldásához foglalkozik, elsősorban a főváros szociálpolitikai ügyosztályának kötelessége, hogy ezt a jogos reményekkel meginduló akciót támogassa, mint ahogyan abban is bizunk, hogy a közvélemény a lakáskérdés e biztos megoldásához meleg pártolásával hozzájárul.

Lengyel Gyula